

אין חשש לזוגות בדבר מצוה

וְאֵי תֵימָא, וְהָא תַּיִנָּן, אֵין מִתְחִילִין בְּשָׁנִי, וְאֵין

מְסִימִין בְּד' ואם תאמר למה למדנו שאין מתחילים ומסיימים שום דבר

בימי שני ורביעי[קעז] שהם ימי זוגות, [קעח] והרי שלוחי מצוה אינם ניזוקים, **דְּהַיִּינוּ**

אור הרשב"י

מענין מעונן ניהו מחשוב הימים והשעות ואסור לאמרן ולחשבן. ועוד קשה דבגמ' אמרינן דבכלל המנחשי' הם המנחשי' בחולדה ובעופות ובכוכבים דאלמא דמסתכלין באיצטגנינות הכוכבים הם בכלל מנחשים ובפסחים אמרינן מניין שאין שואלין בכלדיים שנאמר תמים תהיה עם י"י אלהיך. וכלדיים פ"י בעל הערוך החזוים במשפט הכוכבים והכא אמר דהוה בכלל לא דמנחש.

ותירץ ה"ר דוד ז"ל דמאי דאסור משום נחוש הם דברים בטלים שאין להם עיקר לא בדרך הטבע ולא בדרך החכמה כמו פתו נפלה מפיו צבי הפסיקו בדרך ותביריו ומאי דאמרינן נמי בחולדה ובעופות ובכוכבים הם ג"כ ענינים בטילים נתפתו בהם המון האנשי' הפחותים ואינם ענייני חכמה ולא מאיצטגנינות כלל כמו שיאמרו אם תראה כוכב כך ביום כך יהיה כך וכך בדבר שאין לו שום אמתות אבל ענייני חכמת המשפט הם דברים אמתיים שהאדם בטבעו נמשך אחר תכונה מהתכונות לפי מזגו וכשלא ירצה למשול על מדותיו מצד שכלו או שפיטת חכמי המשפט היא אמיתית אבל

כי אתא רב דימי אמר: שתי ביצים ושתי אגוזין, שתי קישואין ודבר אחר – הלכה למשה מסיני. ומסתפקא להו לרבנן מאי ניהו דבר אחר, וגזור רבנן בכלהו זוגי משום דבר אחר וכו'.

אמר רב עירא: קערות וככרות אין בהם משום זוגות. כללא דמילתא: כל שנמרו בידי אדם – אין בהם משום זוגות. גמרו בידי שמים, במילי מיני דמיכל – חיישינן.

[קעז] כדאיתא בפסחים ח' ע"א ועוד.

[קעז] כדאיתא בזהר פנחס רל"ד ע"א שהוא מאחר שאז נבראו הסמא"ל והלילי"ת, וכמו שפסק השולחן ערוך יורה דעה סימן קעט סעיף ב' נהגו שאין מתחילין בבי' ובד'. ובביאור הגר"א כתב שמקורו מהזהר כאן.

וכתב הרמ"א שלכן נהגו ג"כ להתחיל ללמוד בר"ח, כי אף על פי שאין נחוש יש סימן (סמ"ק סימן קל"ו). במה שאדם יודע שהוא כנגד המזל, לא יעשה ולא יסמוך על הנס, אלא שאין לחקור אחר זה משום תמים תהיה (דברים יח, יג) (תשובת רמב"ן סימן רפ"ו רפ"ג) כמו שנתבאר.

והקשה הר"ן בסנהדרין דף סה עמוד ב' ואמאי אסרי הא מילתא הא כל הני מילי

בְּב' ד' עִם עָרַב רַב, דְּלֹא הוּוּ שְׁלוּחֵי מִצְוָה, דְּלֹא
 אֲתַגְיִירוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אלא החשש להתחיל ולסיים בשני ורביעי הוא דווקא
 בעסק יחד עם הערב רב, כי הערב רב הם לא שלוחי מצווה מאחר שהם לא התגיירו לשם
 שמים (דמשק אליעזר), וּלְבִתֵּר דְּאֲתַעְבְּרוּ מִעֲלָמָא, מָנִי קָדְשָׁא
 בְּרִידָּהּ הוּא לְנִטְלָא (שמות לד) שְׁנֵי לוחות אֲבָנִים
 כְּרֵאשׁוֹנִים, וְאָמַר, (שם) וְכַתְּבֵתִי עַל הַלּוּחֹת אֶת
 הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלּוּחֹת וְגו' ומכיון שהם עברו מהעולם

אור הרשב"י

אשה בלבנה חסרה אינה משום חשוב עתים
 ושעות אלא שסימן יפה להם לישא אשה
 בזמן תוספת הלבנה ולא בזמן חסרונה כענין
 שאמרו חז"ל ממשיכין את היין בצנורות
 שהוא תוספת ברכה.

[קע"ח] וכתב הרמ"ז המפרשים פירשו מפני
 שמזלם רע, ולא ידעתי למה לא נזכר גם ביום
 שלישי שמזלו מאדים. אבל לפי עניינינו
 הטעם מפני שהם זוגות. ולא מונה גם יום
 ששי, כי קדושת שבת מאירה בו. ואמנם
 לקמן רפ"א ב' איתא דחמה ומאדים סומקי
 דגהינם נבראו ביום שני, ולבנה ושבתאי
 ביום רביעי, ואם כן הרי הם זוגות, בב"ד
 (עכ"ל).

ולכאורה אפשר לומר שהחשש הוא בימי ב'
 וד' שהם גם זוגות וגם נבראו בו ס"מ ול"י
 ומשא"כ בשישי שהוא רק משום זוגות וזוה
 אין כ"כ חשש להתחיל ולסיים בו.

מצד היות השכל שליט על זה הסדור לא
 תחייבו העניינים ההם ועל זה הצד אמרו
 בשילהי מסכת שבת שמי שנולד במזל פלוני
 וביום פלוני יהיה מוכן מצד מזגו לחכמה או
 לחסידות או להיות נגב או גזלן וכיוצא באלו
 וזה ענין מותר לגלותו ושישמר מן הרעה
 הנכון לבא עליו ואין סומכין על הנס אבל
 שישתדל לעשות כל מעשיו על פיהם וכפי
 מה שיורו חכמי המשפט על זה ולזה אסרו
 חכמים ז"ל לשאול לחכמי המשפט את אשר
 יקרהו כפי מזל מולד מולדו כי יביא קצת אל
 הסרת ההשגחה וסילוק הבחירה ולמדו דבר
 זה מפסוק תמים תהיה עם י"י אלהיך. וא"כ
 לפי כל זה דבר שידע שיהיה רע לפי חכמת
 המשפט אפשר להשמר ממנו ולזה נוהגין
 ההמון שאין מתחילין בב"ד כי מזל הלבנה
 קל בימים ההם ואין ההתחלה מצלחת בימים
 ההם וגם מה שנשמרים בני אדם מלישא

וכמש"כ 'ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש', אז ציוה הקב"ה למשה לקחת 'שני לוחות אבנים כראשונים', מאחר שאין חשש לזוגות בדבר מצוה, ולכן ציווהו הקב"ה וכתבתיו

• וגו'.

בוצעים על לחם משנה שהוא סוד ייחוד זו"ן

וּתְרִין כְּפָרוֹת בְּשַׁבָּת, רְמִיזוּן לְתֵרִין יוֹדִין יֵאֱהַדוּנָהי

והנה שני הככרות של שבת הם סוד שתי יודי"ן של שילוב הוי"ה אדנו"ת דזו"ן.

וְאֲדָנִי אִיְהִי יְחִידָה מִבְּעֵלָה בְּשִׁית יוֹמִין דְּחֹל, וּבְשַׁבָּת נְחִית לְגַבְהִי והנה המלכות הנקראת אדנ"י בששת ימי החול היא נפרדת מבעלה ז"א

הנקרא הוי"ה, ורק בשבת ז"א יורד להתייחד עימה בסוד יאהדונה"י, ומשום כך בוצעים על

לחם משנה שהוא סוד ייחוד זו"ן. **וּבְגִין דָּא בְּשַׁבָּת, כָּל נְשָׁמְתִין**

וְרוּחִין וְנַפְשִׁין נִפְקִין וְנַחְתִּין זוּגוֹת ולכן בגלל הייחוד זו"ן, בשבת כל

הנשמות והרוחות והנפשות יורדים ויוצאים לעולם הזה בסוד זוגות של נשמות זכר ונקבה,

מאחר שאז הוא עת עונתם של תלמידי חכמים שכנגד ייחוד זו"ן (הגהות מהרצ"א), **וְאִין**

שְׁטַן וְאִין מְזִיק שְׁלִיט בְּיוֹמָא דְשַׁבָּתָא. וְאִפִּילוּ גִיְהֵנָם לָא שְׁלִיט, וְלָא אוֹקִיד בְּשַׁבָּת. וּבְגִין דָּא, (שמות לה) לָא

תִּבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת ולכן גם שום שטן

או מזיק שולט ביום השבת, ואפילו אש הגיהנם לא בוערת בשבת, כי משום כך נאמר לא

תבערו אש וגו', דהיינו שלא תעוררו את אש הגיהנם בשבת. **וְדָא אֵשׁ נּוֹכְרָאָה,**

אֵלָא אֵשׁ דְּקָרְבָּנָא, אֵשׁ דְּקָדוּשָׁה וכל זה דוקא באש של נוכרית של

הלימוד היומני

הדיוט, אמנם באש של קדושה וכגון אש של המזבח לצורך הקרבנות מותר להעבירה בשבת[קעטז]. וְלִית לְאַרְכָּאָה בְּבַעֲיָא דְלְהוֹן, דְּהָא אֲתָמַר לְעֵיל וְהָנָה אֵין לְהָאֲרִיךְ עוֹד בְּסוּד בְּצִיעַת הַלֶּחֶם בְּשַׁבַּת, מֵאַחַר שֶׁהוּא כָּבֵר הַתְּבַאֵר לְעֵיל

• (דף רע"ב ע"א).

שלוש סעודות בשבת להשלים עם הברכות לעשר ספירות
תְּלִיתָאָה לְמִיכַל שְׁלֹשָׁה סְעוּדָתִין בְּשַׁבַּת הדבר השלישי הוא
 לאכול בשבת שלוש סעודות, **כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ רַבְּנֵי**
דְּמִתְנִיתִין, דְּאָמַר חֵד מִיְנִיָּהוּ, יְהֵא חֶלְקֵי עִם גּוּמְרֵי
שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת, דְּאֵינּוֹן שְׁלִימוֹ דְּשִׁבְעַ בְּרַכָּאן
דְּצִלוּתָא, לְאַשְׁלָמָא בְּהוֹן לְעֶשֶׂר וכמו שביארו חז"ל במשנה, שאמר
 אחד מהם שיהיה חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת, [קפ] דהיינו שהם גומרים ע"י השלש
 סעודות את השלמת שבעת הברכות שבתפילת שבת להיות סוד עשר ספירות. **וְרָזָא**
דְּעֶנְגָּה, (בראשית ב) **וְנָהָר יוֹצֵא מַעַדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן** וסוד
 הדבר הוא ענג שבת, כי ענ"ג הוא ר"ת עדן נהר גן, הרמוז במש"כ 'ונהר יוצא מעדן להשקות
 את הגן', דהיינו שסעודה ראשונה הוא במלכות הנקראת גן, וסעודה שניה הוא בז"א הנקרא
 נהר, וסעודה שלישית הוא בא"א הנקרא עדן (הרמ"ז). **וּמֵאֵן דְּלָא מְקַיִים לִזְוֵן,**

אור הרשב"י

[קפ] כדאיתא בשבת דף קיה עמוד ב' אמר רבי יוסי: יהא חלקי מאוכלי שלש סעודות בשבת. וכו' אמר רב נחמן: תיתי לי דקיימית שלש סעודות בשבת.

[קעטז] כדאיתא בשבת דף כ' עמוד א' ומאחזיזין את האור וכו', מנהני מילי? – אמר רב הונא: לא תבערו אש בכל משבתכם, בכל מושבותיכם – אי אתה מבעיר, אבל

אתה מבעיר במדורת בית המוקד.

הלימוד היומני